

เค้าโครงรายวิชา (Course Syllabus) ประจำปีภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567
รหัสวิชา/ชื่อวิชา ..สพ.313 จิตสังคมบำบัด.....Section.9000/01.(3 หน่วยกิต)
หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

1. อาจารย์ผู้สอน/ผู้รับผิดชอบรายวิชา พร้อมข้อมูลการติดต่อ

Sec./gr.	อาจารย์ผู้บรรยาย	โทรศัพท์	e-mail	สถานที่ติดต่อ/ ห้องพัก
9000/01	อ.ดร.ชัยพร อุโฆษจันทร์	0819516127	Ajarn_tan_bsw@hotmail.com	สค703

2. วันและเวลาบรรยาย

ทุกวัน..พช..เวลา.....13.30-16.30.....ห้องบรรยาย.....SC3-326.....

วันสอบ

สอบกลางภาค วัน/เดือน/ปี.....2 ตุลาคม 2567.....เวลา.....14.30-16.00.....

สอบปลายภาค วัน/เดือน/ปี.....16 ธันวาคม 2567.....เวลา.....เช้า...

3. จุดมุ่งหมายของรายวิชา Purposes of the course (หลักสูตร 2563)

- พัฒนาความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาต่อความหมาย หลักการ ขั้นตอนของการบำบัดในงานสังคมสงเคราะห์สุขภาพและการแพทย์
- นักศึกษาทราบแนวทางการบำบัดที่หลากหลายทั้งเชิงแนวคิดทฤษฎี กลุ่มเป้าหมาย และระดับของการบำบัด
- นักศึกษาเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของสัมพันธภาพในการบำบัดของนักสังคมสงเคราะห์สุขภาพและการแพทย์
- นักศึกษาประยุกต์ใช้หลักการ แนวคิดทางด้านการบำบัดมาออกแบบกิจกรรมจิตสังคมบำบัดที่เหมาะสมกับผู้ใช้บริการ ตลอดจนสามารถประยุกต์ทักษะพื้นฐานในการบำบัดมาใช้กับกลุ่มบำบัดที่ตนเองออกแบบได้

4. แนวสังเขปรายวิชา Course Description

ภาษาไทย

มิติทางจิตสังคมของความเจ็บป่วยและความพิการที่มีต่อบุคคล ครอบครัว และชุมชน ความหมาย หลักการ ขั้นตอนพื้นฐานของจิตสังคมบำบัด แนวทางและรูปแบบจิตสังคมบำบัดที่หลากหลายสำหรับบุคคล กลุ่ม ครอบครัว และชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างจิตสังคมบำบัดกับงานสังคมสงเคราะห์สุขภาพ บทบาทของนักสังคมสงเคราะห์สุขภาพและการประยุกต์ใช้

ภาษาอังกฤษ

Psychosocial aspects of chronic illness and disabilities which affect the individuals families and communities; basic process of psychosocial therapy; a wide range of psychosocial

therapies for individuals, family, groups and communities; relationship between psychosocial therapy and health social work; roles of social workers and the applications

5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับรายวิชา

1. คุณธรรม จริยธรรม					2. ความรู้			3. ทักษะทางปัญญา			4. ทักษะความสัมพันธ์ฯ			5. ทักษะการวิเคราะห์			6. ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ				
1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	4	
●		●	●								●	●	●							●	

6. กฎกติกา/เกณฑ์การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้

กฎกติกาการเรียนการสอนในชั้นเรียน

1. นักศึกษาเข้าชั้นเรียนตรงเวลา ทั้งนี้ผู้สอนจะเริ่มบรรยายหลังจากระยะเวลาประมาณ 10 นาทีนับจากเริ่มชั้นเรียน (อาจเปลี่ยนแปลง ขึ้นอยู่กับฉันทามติในชั้นเรียน คาบที่ 1) ทั้งนี้เพื่อรักษาสิทธิของผู้มาตรงต่อเวลา ผู้สอนจะไม่บรรยายซ้ำ ให้กับนักศึกษาที่เข้าเรียนช้า

2. นักศึกษาไม่ใช่โทรศัพท์เพื่อการอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนในชั้นเรียน ให้นักศึกษาเปลี่ยนรูปแบบของการเรียกเข้าเป็นระบบสั่นเสมอ (หากมีเสียงเรียกเข้า ให้กล่าวคำขอโทษและปิดเสียง/ออกไปปรับสาย หากจำเป็น)

3. นักศึกษาให้เกียรติเพื่อนร่วมชั้น ผู้สอน ตนเอง และประชาชน (เงินภาษีที่สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ) ด้วยการแสดงออกถึงการตั้งใจเรียน แสดงความคิดเห็น รับฟังความเห็นของผู้เป็นอย่างสุภาพ

4. การลาป่วยต้องมีใบรับรองแพทย์ หรือหลักฐานมายืนยันเสมอ การลากิจต้องมีเอกสารลากิจ โดยใบลาทั้ง 2 ประเภท ให้นักศึกษาส่งใน Folder ในห้อง MS TEAM ของรายวิชานี้

5. การเรียนการสอนมีการเช็คชื่อทุกครั้ง ตั้งแต่ครั้งที่ 2 จนถึงครั้งสุดท้าย นักศึกษาที่มีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ 70 จะไม่มีสิทธิสอบ (ลา/ขาดได้ไม่เกิน 4 ครั้ง)

6. นักศึกษาส่งงานตรงต่อเวลา หากส่งช้ากว่ากำหนดจะถูกตัดคะแนนตามที่ตกลง

7. นักศึกษาสามารถนัดหมายผู้สอนเพื่อสอบถาม ปรีกษา ขอคำแนะนำเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับวิชาเรียนได้ ผ่านการนัดหมายทางข้อความ MS TEAM โดยนัดหมายล่วงหน้าอย่างน้อย 2 วัน สถานที่ที่เหมาะสมห้องพักอาจารย์ (ควรพาเพื่อนมาด้วยเพื่อความเหมาะสม พิจารณาตามเพศวิถี) บริเวณใต้คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ หรือนัดหมายออนไลน์ได้เช่นกัน

8. คะแนนส่วนใหญ่อยู่ที่การสอบและคะแนนกลุ่ม ดังนั้นนักศึกษาที่ไม่มีกลุ่มอันเนื่องจากสาเหตุไม่มาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ให้พิจารณาถอนจากรายวิชา ในกรณีที่มาเรียนสม่ำเสมอ มีกลุ่มสังกัดแต่มีพฤติกรรมไม่ช่วยเหลืองานกลุ่ม ให้เป็นอำนาจของเพื่อนในกลุ่มในการจัดการ ทั้งนี้ขอให้สมาชิกกลุ่มรีบดำเนินการก่อนวัน และเวลาที่สำนักทะเบียนกำหนดให้ถอนรายวิชา

9. นักศึกษาต้องยึดถือจริยธรรมทางวิชาการอย่างเคร่งครัด ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาใช้โดยไม่อ้างอิง หากพบการกระทำลักษณะดังกล่าว ผู้กระทำผิดจะได้รับการประเมินคะแนนในกิจกรรม/งานนั้น ๆ ไม่เกินคะแนนต่ำที่สุดในชั้นเรียน

10. การคัดลอกข้อสอบ/ทูลจติในการสอบเป็นโทษทางวินัยร้ายแรง หากพบผู้สอน/กรรมการคุมสอบจะดำเนินการตามระเบียบของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีโทษตั้งแต่ พักการศึกษา ไปจนถึงพ้นสภาพนักศึกษาของมหาวิทยาลัยฯ

การวัดผล

วิธีการวัดผล	สัดส่วนคะแนน
การสอบกลางภาค (คะแนนภาคความรู้พื้นฐาน-แนวคิดทฤษฎี)	20
กิจกรรมในชั้นเรียน อื่น ๆ (เข้าห้อง การสะท้อนตนเอง)	20
ฝึกภาคปฏิบัติ กลุ่มจิตสังคัมบำบัด	30
การเตรียมพร้อม การทดลองจัดกิจกรรม	5
การออกแบบกิจกรรม (รูปเล่ม)	15
การจัดกิจกรรม ทักษะ การแก้ไขปัญหา ฯลฯ	10
การสอบปลายภาค	30
รวม	100 คะแนน

7. หัวข้อการเรียนการสอน/แผนการสอน

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียนการสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/ วิทยากร
<u>1</u> 14 สิงหาคม 67	แนะนำรายวิชา วัตถุประสงค์ ข้อตกลง เกณฑ์การให้คะแนน และทำความรู้จักกันระหว่างนักศึกษา อาจารย์	กิจกรรมในชั้นเรียน	การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างกัน และการเล็งเห็นความสำคัญของสัมพันธ์ภาพ	อ.ดร.ชัยพร
<u>2</u> 21 สิงหาคม 67	ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์คลินิกในงานสังคมสงเคราะห์ทางสุขภาพและการแพทย์ เช่น นิยาม รูปแบบการปฏิบัติงาน	- บรรยาย - เอกสาร ประกอบการสอน - การแลกเปลี่ยนในชั้นเรียน	นักศึกษามองเห็นภาพของงานสังคมสงเคราะห์คลินิกทางสุขภาพและการแพทย์	อ.ดร.ชัยพร
<u>3</u> 28 สิงหาคม 67	-ประเด็นด้านจิตสังคัมของผู้ป่วยเรื้อรังและคนพิการ (Psychosocial aspects of persons with chronic illness and disabilities)	- บรรยาย - เอกสาร ประกอบการสอน - การแลกเปลี่ยนในชั้นเรียน	- เข้าใจสภาวะของคนพิการผู้ป่วยเรื้อรัง - เล็งเห็นความจำเป็นของ Social Services ต่อกลุ่มเป้าหมาย	อ.ดร.ชัยพร
<u>4</u> 4 กันยายน 67	การประเมินและวินิจฉัยทางสังคัมและความเชื่อมโยงสู่การบำบัดทางจิตสังคัม เช่น การประเมินความเครียด การประเมินความพร้อมของครอบครัว การประเมิน ความพร้อมของผู้ดูแล เป็นต้น เพื่อ	- บรรยาย - เอกสาร ประกอบการสอน - การแลกเปลี่ยนในชั้นเรียน	- เข้าใจและสามารถสืบค้นเครื่องมือในการประเมินเบื้องต้นได้ถูกต้อง	อ.ดร.ชัยพร

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียนรู้ สอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/ วิทยากร
	เชื่อมโยงไปสู่การออกแบบ โปรแกรมจิตสังคมบำบัดที่ ตอบสนองต่อประเด็นที่ เกี่ยวข้อง			
5 11 กันยายน 67	- ความหมาย, หลักการ, ขั้นตอนพื้นฐานของการบำบัด <i>และ การประยุกต์ใช้ทฤษฎี ด้านการบำบัดในงานสังคม สงเคราะห์</i> - ข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับ ประสิทธิผลของ จิตสังคม บำบัดสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ หลากหลาย	- บรรยาย - เอกสาร ประกอบการสอน - การแลกเปลี่ยนใน ชั้นเรียน	- เข้าใจความหมาย หลักการ ขั้นตอน และการประยุกต์ใช้ ทฤษฎี - สามารถตอบคำถามวิทยากร มี ข้อซักถามเชิงวิชาการ ที่นำไปสู่ การออกแบบกิจกรรมของตนเอง ได้	วิทยากร นาย ชัชพงษ์ วัน แก้ว (นักศึกษ ปริญญาโท จิตวิทยาคลินิก ม.เชียงใหม่)
6 18 กันยายน 67	ทบทวนแนวคิด/ทฤษฎี/ แนวทางที่เกี่ยวข้องกับการ บำบัดทางจิตสังคม ครั้งที่ 1 - Psychoanalysis - Behavioral Theory - Cognitive Behavioral Therapy - Dialectic Behavioral Therapy ¹	- บรรยาย - เอกสาร ประกอบการสอน	- นักศึกษาสามารถเรียกความ ทรงจำต่อแนวคิดทฤษฎีการ บำบัดพื้นฐานกลับมาได้ถูกต้อง	
7 25 กันยายน 67	ทบทวนแนวคิด/ทฤษฎี/ แนวทางที่เกี่ยวข้องกับการ บำบัดทางจิตสังคม ครั้งที่ 2 - Person Center [Rogers] - Psychoeducation - Reality Therapy ** มอบหมายงานสำหรับการฝึก ปฏิบัติ (แบ่งกลุ่ม ความคาดหวัง สิ่งที่ต้องทำ-บรรลุ การติดต่อ หน่วยงาน)	- การแลกเปลี่ยนใน ชั้นเรียน	- นักศึกษาเรียนรู้หลักคิด แง่มุม ที่น่าสนใจของแนวคิดทฤษฎีด้าน การบำบัดได้ และเกิดความคิด สร้างสรรค์สำหรับการนำไปใช้ได้	อ.ดร.ชัยพร
พุธที่ 2 ตุลาคม 2567 14.30-16.00				
8 9 ตุลาคม 67	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ ครอบครัว - ระบบครอบครัว		- มีความรู้ ความเข้าใจต่อ แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว รู้จัก การทำครอบครัวบำบัด กลุ่ม	อ.ดร.ชัยพร

¹เป็นครั้งแรกที่นำ ทฤษฎีดังกล่าวมาใช้ในการสอนในรายวิชาของสาขาสุขภาพและการแพทย์ครั้งแรก เพื่อความเหมาะสมกับสภาวะสังคมที่เปลี่ยนแปลง ประชาชนมีปัญหาด้าน
อารมณ์ และพฤติกรรมบางอย่างที่ไม่เหมาะสมมากขึ้น

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียนรู้ สอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/ วิทยากร
	<p>- ความเครียดของครอบครัว ความขัดแย้งของครอบครัว - การแลกเปลี่ยนทางสังคม ของครอบครัว</p> <p>ครอบครัวบำบัด กลุ่มบำบัด และชุมชนบำบัด</p> <p>- ความหมาย หลักการ ขั้นตอนพื้นฐานของการบำบัด และประยุกต์ใช้กับ กลุ่มเป้าหมายของงานสังคม สงเคราะห์สุขภาพและ การแพทย์</p> <p>รูปแบบการบำบัดร่วมสมัย สำหรับประยุกต์ใช้ในงาน สังคมสงเคราะห์สุขภาพและ การแพทย์</p> <p>** ย้ำเตือนเรื่องการนำเสนอ กิจกรรมในครั้งที่ 11 และการ ติดต่อหน่วยงาน/สถานที่ ที่ ต้องการจัดกิจกรรม</p>		<p>บำบัด และชุมชนบำบัด รวมถึง ทราบถึงการบำบัดรูปแบบอื่น ๆ ที่มีความร่วมสมัย</p> <p>- นักศึกษาสามารถระบุความ สนใจของการบำบัดร่วมสมัยของ ตนเองได้</p>	
<p><u>9</u> 16 ตุลาคม 67</p>	<p>การออกแบบกิจกรรมจิต สังคมบำบัดสำหรับ กลุ่มเป้าหมายของงานสังคม สงเคราะห์</p>		<p>เข้าใจขั้นตอน วิธีการของการ ออกแบบ มีกลุ่มเป้าหมายและ ประเด็นที่สนใจเบื้องต้นแจ้งให้ ผู้สอนทราบ</p>	<p>อ.ดร.ชัยพร</p>
<p><u>10</u> 23 ตุลาคม 67 (หยุด)</p>	<p>การออกแบบกิจกรรมจิต สังคมบำบัดสำหรับ กลุ่มเป้าหมายของงานสังคม สงเคราะห์</p>	<p>ศึกษาด້วยตนเอง/ การฝึกทักษะนอก ชั้นเรียน</p>	<p>มีโครงร่างของกิจกรรมจิตสังคม บำบัด ** กำหนด ส่ง 28 ตุลาคม 2567 ทาง MST (หรือตามตกลง)</p>	<p>-</p>
<p><u>11</u> 30 ตุลาคม 67 ***</p>	<p>ฝึกปฏิบัติ การออกแบบ กิจกรรมจิตสังคมบำบัดกับ กลุ่มเป้าหมายของงานสังคม สงเคราะห์สุขภาพ-การแพทย์</p> <p>**13.30-17.30 โดยประมาณ กรุณาแจ้งผู้เกี่ยวข้อง เตรียม สภาพร่างกาย สิ่งสนับสนุนเพื่อให้ สามารถเรียนได้อย่างต่อเนื่อง</p>	<p>การทักษะในชั้น เรียน</p>	<p>- นักศึกษาแต่ละกลุ่ม สามารถ แสดง Role Play กิจกรรมอย่าง น้อย 2 กิจกรรมย่อยได้</p> <p>- รับฟังข้อเสนอของผู้สอน และ นำไปแก้ไขเพื่อปฏิบัติจริงใน สัปดาห์ต่อไป</p>	<p>อ.ดร.ชัยพร</p>
<p><u>12</u></p>				<p>อ.ดร.ชัยพร</p>

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียนการสอน/ สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/ วิทยากร
6 พฤศจิกายน 67	ฝึกปฏิบัติการดำเนินกิจกรรมจิตสังคมบำบัด (ปฏิบัติจริง)	เรียนรู้นอกชั้นเรียน	-นักศึกษาสามารถจัดกิจกรรมจิตสังคมบำบัดได้ -นักศึกษาสามารถใช้ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นได้อย่างเหมาะสม	
13 13 พฤศจิกายน 67				
14 20 พฤศจิกายน 67				
15 27 พฤศจิกายน 67	บทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ในการบำบัดวิธีการบำบัด การนำทฤษฎีไปประยุกต์ ข้อจำกัด	แลกเปลี่ยน	มีความรู้ความเข้าใจต่อหัวข้อการเรียนรู้ สามารถอธิบายภาพรวมของรายวิชาได้ถูกต้อง ลึกซึ้ง	อ.ดร.ชัยพร
สอบปลายภาค จันทร์ ที่ 16 ธันวาคม 2567 (เช้า)				

8. การประเมินผลการเรียน

เกณฑ์การประเมินผลการเรียนจะพิจารณาโดยอิงกลุ่ม

9. การอุทธรณ์ของนักศึกษา

กรณีที่นักศึกษามีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถยื่นคำร้องขอดูกระดาษคำตอบ ตลอดจนจุดคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์แต่ละรายวิชาได้ภายใน 7 วันหลังประกาศผลการเรียน โดยสามารถเขียนยื่นคำร้องได้ที่ งานการศึกษาและกิจการนักศึกษา ชั้น 2 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

10. เอกสารอ้างอิงประกอบการเรียนการสอน

10.1 ตำราและเอกสารหลัก Required textbooks and materials

กิตติยา นรามาศ. (2529). ครอบครัวบำบัดในผู้ป่วยเด็กที่มีบุคลิกภาพผิดปกติ : วิจัยเสริมหลักสูตร. กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กิตติยา นรามาศ. (2539). สังคมสงเคราะห์จิตเวช. เอกสารประกอบการบรรยาย.

วัจนินทร โรหิตสุข, ศิริรัตน์ คูปิติวุฒิ และ สมร อริยานุชิตกุล. ครอบครัวบำบัด มุมมองของทีมผู้รักษาและสมาชิกในครอบครัวต่อปัญหาครอบครัว. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. ปีที่ 44, ฉบับที่ 3 กรกฎาคม – กันยายน 2542, น. 258-268.

ทินกร วงศ์ปการันย. (2555). จิตบำบัด : ทฤษฎีและเทคนิค. (พิมพ์ครั้งที่ 3). เชียงใหม่: ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์. (2545). จิตบำบัด. กรุงเทพฯ: สาขาสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นรัญญา ศรีบูรพา. (2549). รุติก-ชุมชนบำบัด. เชียงใหม่: ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด เชียงใหม่.

พูนสุข เวชวิฐาน. (2557). ทฤษฎีครอบครัวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์. วันทนี วาสิกะสิน. (2552). การพัฒนาทักษะการทำจิตบำบัดกลุ่มในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์จิตเวช : รายงาน การศึกษาวิจัย. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

- วันทนี วาสิกะสิน. (2555). จิตสังคมบำบัดในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัลติษา ประสงค์เวช. (2533). แนวคิดชุมชนบำบัดกับการประยุกต์ใช้ในงานสังคมสงเคราะห์. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต.
- ศศิ ไศ คุมทรัพย์อนันต์. (2544). คู่มือครอบครัวบำบัดสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านครอบครัวและเด็ก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2544). จิตบำบัดและการให้คำปรึกษารอบครัว. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: บริษัทศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว จำกัด.

ต่างประเทศ

- Berg-Cross, L. (1988). Basic concepts in family therapy: an introductory text. New York: Haworth Press.
- Carr, A. (2000). Family therapy: concepts process and practice. Chichester, England: Wiley.
- Gladding, S. T. (2002). Family therapy: history, theory, and practice. (3rd ed.) Upper Saddle River, N.J.: Merrill/Prentice Hall.
- Goldenberg, I, Goldenberg H. (2004). Family therapy: an overview. (6th ed.) Pacific Grove, Calif., U.S.A.: Thomson/Brooks/Cole.
- Nichols, M. P. & Schwartz, R. C. (2004). Family therapy: concepts and Methods. (6th ed.) Boston: Pearson/ Allyn and Bacon.
- Perez, J. F. (Joseph Francis). (1979). Family counseling: theory and practice. New York: Van Nostrand.
- Rubin, J. A. (2001). Approaches to art therapy: theory and technique. Philadelphia, Pa.: Brunner Routledge.
- Worden, M. (2003). Family therapy basics. (3rd ed). Pacific Grove, Calif., U.S.A.: Thomson/Brooks/Cole.
- Satir, V., et. al. (1991). The Satir model: family therapy and beyond. Palo Alto, Calif.: Science and Behavior Books.

10.2 เอกสารอื่นๆ Other materials

- เทอดศักดิ์ เฉลยง. (2544). สติบำบัด. กรุงเทพฯ : มติชน. ม.ป.พ. นุชกร บินทสันต. (2553). คนตรีบำบัด. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชร อ้นนาค. (2540). เอกสารทางวิชาการเทคนิคงานสังคมสงเคราะห์จิตเวชกับครอบครัวบำบัด. นนทบุรี: ศูนย์สุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- สมสกุล สุภัทรพันธุ์. (2532). เทคนิคการทำกลุ่มจิตบำบัด. วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต; 3, 1 (ม.ค.-เม.ย. 2532) 36-43
- สถาบันพัฒนากระบวนการยุติธรรมเยาวชนและครอบครัว. (2541). คู่มือปฏิบัติงานชุมชนบำบัดในกระบวนการยุติธรรมเยาวชนและครอบครัว / โครงการพัฒนาชุมชนบำบัด สถาบันพัฒนากระบวนการยุติธรรมเยาวชนและ ครอบครัวศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ศุภรา กันตะพัฒนา. (2550). "กลุ่มบำบัด"ทางเลือกเยียวยาหัวใจคน. ชีวจิต; 9, 200 (ก.พ. 2550) 56-61.
- สุพจน์ ศิริรัชนิกร, สุชาติ ทองสิมา, สิทธิเดช โรหิตะสุข. (2551). ศิลปะบำบัด : ณ สถานสงเคราะห์เด็กพิการและทุพพลภาพ ปากเกร็ด บานนนทภูมิ และ โรงเรียนประชาบดี. กรุงเทพฯ: โครงการศิลปกรรมบำบัดเพื่อเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.